

Úvod

Ani v júli 2023 nevynechal Štatistický úrad SR príležitosť venovať svoju pozornosť spotrebiteľským názorom, očakávaniam a úmyslom obyvateľov SR. Tento prieskum je súčasťou harmonizovaného programu podnikateľských a spotrebiteľských prieskumov, ktoré sa uskutočňujú vo všetkých 27 členských štátoch Európskej únie a v kandidátskych krajinách. Prostredníctvom rovnakých otázok kladených v tom istom čase sa získavajú údaje o náladách výrobcov, obchodníkov a spotrebiteľov, ktoré vo svojom súhrne slúžia na predikciu ďalšieho ekonomického vývoja. Zisťovania sú koordinované a spolufinancované Európskou komisiou.

V Spotrebiteľskom barometri oslovení občania hodnotia jednotlivé aspekty ekonomického vývoja štátu a finančného hospodárenia svojej domácnosti. Časť otázok sonduje, aké sú možnosti domácnosti sporiť, resp. investovať do predmetov dlhodobej spotreby, raz za štvrtrok i do kúpy osobného auta, realizácie stavebných úprav bývania a stavby, resp. kúpy domu, bytu, chaty, chalupy. Vďaka jednotnej metodike možno údaje porovnávať nielen časovo, ale aj vecne na medzinárodnej úrovni. V aktuálnom prieskume pri hodnotení minulosti respondenti porovnávali súčasnosť s uplynulými 12 mesiacmi, t. j. s obdobím medzi 1. júlom 2022 a 30. júnom 2023. Otázky na zistenie očakávaní respondentov sa týkali nasledujúcich 12 mesiacov, t. j. intervalu medzi 1. júlom 2023 a 30. júnom 2024.

Medzi ciele prieskumu patrilo získať poznatky o tom, ako občania:

- hodnotia celkovú ekonomickú situáciu
- odhadujú ďalší vývoj ekonomiky
- vnímajú vývoj cien tovarov a služieb
- predikujú vývoj nezamestnanosti
- reflektujú podmienky pre nákup predmetov dlhodobej spotreby
- uvažujú o možnostiach sporenia
- posudzujú finančné pomery vo svojej domácnosti
- zamýšľajú investovať.

V tejto publikácii sú prezentované výsledky v dvojakej podobe: podielovej a indexovej (saldo). Pre podielové zobrazenie sú vybrané výsledky za posledných dvanásť mesiacov s možnosťou komparácie so situáciou pred rokom. Jedná sa o percentuálne podiely jednotlivých variant odpovedí v zoskupenej podobe a zaokrúhlených na celé číslo. Indexová podoba poskytuje prehľad vývoja sezónne očistených údajov (s. o.) za posledných 12 mesiacov a porovnanie so stavom pred rokom. Indexové hodnoty predstavujú tzv. saldo, t. j. rozdiel percentuálnych podielov optimistických a pesimistických odpovedí, pričom čiastkové odpovede majú pri výpočte polovičnú váhu. Hodnoty sa pohybujú v intervale od -100 (odpovede všetkých respondentov sú maximálne pesimistické) do 100 (odpovede všetkých respondentov sú maximálne optimistické). Výnimkou sú indikátory týkajúce sa inflácie a nezamestnanosti, ktoré sa interpretujú opačne. Na sezónne očistenie údajov bola použitá metóda Dainties.

Metodika prieskumu

Zber dát uskutočnili školení spolupracovníci – opytovatelia v dňoch 3. – 13. júla 2023 technikou štandardizovaného rozhovoru prostredníctvom dotazníka. Podľa jednotnej medzinárodnej metodiky sa prieskum zameriaval na osoby 16-ročné a staršie. Vzhľadom na veľkosť základného súboru, ktorý tvorilo 4 528 167 obyvateľov SR vo veku 16 a viac rokov,

t. j. 83,10 % z 5 449 270 všetkých obyvateľov SR k 1. 1. 2021¹, bola výberová vzorka naplánovaná na 1 200 rozhovorov.

Výberový súbor bol vytvorený voľným kvótovým výberom. Kontrolovanými premennými boli: pohlavie, vek, národnosť, vzdelanie, veľkostná skupina obce a kraj. Po zhodnotení úrovne terénnych prác, vecnej a logickej kontrole vyplnených dotazníkov, bolo na spracovanie odovzdaných 1200 dotazníkov, čo predstavuje 100 %-nú návratnosť z plánovaného počtu 1200 rozhovorov. Jeden respondent v tomto prieskume reprezentoval 3 774 obyvateľov SR zo sledovaného základného súboru populácie od 16 rokov vyššie.

Štatistická presnosť výsledkov prieskumu bola hodnotená pomocou intervalov spoľahlivosti. Pre výpočet presnosti sa využívajú vzťahy platné pre prostý náhodný výber. Maximálna prípustná chyba vzťahovaná na celý súbor pri rozsahu $n=1200$ a hladine významnosti 5 % je 2,83 percentuálneho bodu.

V tabuľke na nasledujúcej strane sú uvedené výsledky testovania reprezentatívnosti júlového výberového súboru. Pri uvažovanej 5 %-nej hladine významnosti sa potvrdila reprezentatívnosť výberového súboru podľa kvótových znakov pohlavie, vek, vzdelanie, národnosť, veľkostná skupina obce a kraj.

I. Hospodárska situácia na Slovensku

I. 1. Doterajší vývoj celkovej hospodárskej situácie

Vývoj celkovej hospodárskej situácie na Slovensku za posledných 12 mesiacov hodnotili respondenti v júli v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom mierne pozitívnejšie. Znížil sa podiel odpovedí na negatívnom póle (situácia sa zhoršila) o 5 percentuálnych bodov (p. b.) na 78 %, čo bola za posledný rok najnižšia hodnota. Zároveň mierne pribudli odpovede na pozitívnom póle (situácia sa zlepšila, 3 %) o 1 p. b., aj pri neutrálnom variante (situácia je rovnaká, 15 %), a to o 2 p. b.

Hodnota salda doterajšej celkovej hospodárskej situácie na Slovensku bola v júli po sezónnom očistení -56,8. Bola priaznivejšia v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom (o 3,5 bodu), aj s obdobím minulého roka (o 6,3 bodu). Za úrovňou dlhodobého priemeru je však naďalej výrazne vzdialená.

I. 2. Očakávaný vývoj celkovej hospodárskej situácie

Vnímanie **očakávanej celkovej hospodárskej situácie na Slovensku v nasledujúcich 12 mesiacoch** je od začiatku tohto roka čoraz pozitívnejšie. Podiel negatívnych hodnotení (ekonomická situácia sa zhorší, 48 %) v júli medzimesačne klesol o 5 p. b., zároveň pribudli kladné hodnotenia (ekonomická situácia sa zlepší, 10 %) o 2 p. b., ako aj neutrálne odpovede (ekonomická situácia zostane rovnaká, 31 %) o 4 p. b.

Saldo očakávanej celkovej hospodárskej situácie na Slovensku (sezónne očistené) dosiahlo v júli úroveň -31,6, čo je za posledných 13 mesiacov najvyššia hodnota. Oproti predchádzajúcemu mesiacu sa saldo zvýšilo o 4,1 bodu, výrazne si však polepšilo v porovnaní s minulým rokom, kde došlo k zlepšeniu až o 21,1 bodu. Jeho aktuálna hodnota sa výrazne priblížila k dlhodobému priemeru.

II. Spotrebiteľské ceny

II. 1. Doterajší vývoj spotrebiteľských cien

Vývoj spotrebiteľských cien na Slovensku za posledných 12 mesiacov hodnotili respondenti v júli optimistickejšie ako pred mesiacom, podiel odpovedí pri najpesimistickejšom vyjadrení (ceny sa výrazne zvýšili, 54 %) klesol o 4 p. b. Zároveň pribudli miernejšie vyjadrenia, o 1 p. b. pri výroku „ceny sa stredne zvýšili“ (27 %) a o 3 p. b. pri možnosti „ceny sa trochu zvýšili“ (16 %). Pri najoptimistickejších výrokoch „ceny zostali rovnaké“ (1 %) a „ceny sa znížili“ (menej ako 1 %) sa podiel odpovedí medzimesačne nezmenil. Z dôvodu prehľadnosti sú v grafe niektoré vyjadrenia zahrnuté do kategórie ostatné odpovede.

Saldo doterajšieho vývoja spotrebiteľských cien po sezónnom očistení bolo v júli na úrovni 67,2. Zlepšilo sa v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom (o 4 p. b.) a mierne aj oproti minulému roku (o 0,9 p. b.). Aktuálny výsledok je však od dlhodobého priemeru naďalej výrazne vzdialený.

II. 2. Očakávaný vývoj spotrebiteľských cien

Vyjadrenia respondentov ohľadom **očakávaného vývoja spotrebiteľských cien na Slovensku v nasledujúcich 12 mesiacoch** boli v júli oproti júnu pozitívnejšie. Klesol podiel odpovedí pri najpesimistickejších tvrdeniach „ceny sa budú zvyšovať rýchlejšie ako doteraz“ (14 %) a „ceny sa budú zvyšovať rovnakým tempom ako doteraz“ (25 %), zhodne o 3 p. b. Zároveň pribudli optimistickejšie odpovede, „ceny sa budú zvyšovať pomalšie ako doteraz“ (33 %) o 4 p. b. a „ceny ostanú rovnaké“ (11 %) o 1 p. b. O rovnakú hodnotu (o 1 p. b.) sa zvýšil aj podiel najoptimistickejších odpovedí týkajúcich sa zníženia cien (3 %). Z dôvodu prehľadnosti sú v grafe niektoré vyjadrenia zahrnuté do kategórie ostatné odpovede.

Úroveň sezónne očisteného salda očakávaného vývoja spotrebiteľských cien sa od októbra minulého roka výrazne zlepšuje. V júli dosiahlo saldo hodnotu 21,2, pričom priaznivejšie bolo v porovnaní s minulým mesiacom, o 4,6 bodu, avšak výrazne sa zlepšilo v porovnaní s minulým rokom, a to až o 39,1 bodu. Aktuálne sa jeho hodnota už štvrtý mesiac po sebe nachádza pod dlhodobým priemerom.

III. Očakávaný vývoj nezamestnanosti

Respondenti prejavili v júli v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom výrazne vyššiu dôveru v priaznivejší **vývoj nezamestnanosti na Slovensku v nasledujúcich 12 mesiacoch**. Podiel pesimistického tvrdenia (nezamestnanosť sa zvýši, 33 %) klesol o 6 p. b. Naproti tomu, o 1 p. b. sa zvýšil podiel optimistického výroku (nezamestnanosť sa zníži, 13 %) a o 5 p. b. neutrálneho výroku (nezamestnanosť zostane rovnaká, 40 %).

Sezónne očistené saldo očakávaného vývoja nezamestnanosti bolo v júli na úrovni 17,9. Zlepšilo sa v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom (o 3 body), aj v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roku (o 1,6 bodu). Úroveň salda bola v júli na úrovni dlhodobého priemeru.

IV. Finančná situácia domácností

IV. 1. Doterajší vývoj finančnej situácie domácností

Doterajší vývoj finančnej situácie domácností za posledných 12 mesiacov vnímali respondenti v júli oproti predchádzajúcemu mesiacu pozitívnejšie. Podiel odpovedí na

negatívnom póle (finančná situácia domácnosti sa zhoršila, 37 %) sa znížil o 3 p. b. Zároveň sa o 2 p. b. zvýšil na pozitívnom póle (finančná situácia sa zlepšila, 15 %). Podiel neutrálnych vyjadrení (situácia ostala rovnaká, 46 %) sa medzimesačne nezmenil.

V júli sezónne očistené saldo doterajšieho vývoja finančnej situácie domácností dosiahlo hodnotu -17,8. Oproti predchádzajúcemu mesiacu sa zlepšilo o 1,8 bodu, oproti minulému roku o 2,7 bodu. Júlové saldo sa výrazne priblížilo dlhodobému priemeru.

IV. 2. Očakávaný vývoj finančnej situácie domácností

Hodnotenia **vývoja finančnej situácie domácností v nasledujúcich 12 mesiacoch** sa v júli oproti júnu výraznejšie nezmenili. Nepatrne (o 1 p. b.) sa zvýšil podiel tých, ktorí očakávajú zlepšenie finančnej situácie (finančná situácia sa zlepší 11 %), o rovnakú hodnotu súčasne klesol podiel tých, podľa ktorých sa ich „finančná situácia nezmení“ (53 %). Na úrovni predchádzajúceho mesiaca ostal podiel respondentov obávajúcich sa zhoršenia finančnej situácie (finančná situácia sa zhorší 26 %).

Sezónne očistené saldo očakávaného vývoja finančnej situácie domácností dosiahlo v júli hodnotu -12,3. Jeho hodnota sa zlepšila v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom o 1,4 bodu a s rovnakým obdobím minulého roka dokonca o 6 bodov. Aktuálne saldo je na úrovni dlhodobého priemeru.

IV. 3. Bilancia príjmov a výdavkov domácností

Bilancia príjmov a výdavkov domácností sa oproti minulému mesiacu v júli zmenila len veľmi mierne. Znížil sa podiel tých, ktorí nedokážu sporiť, ale siahajú na úspory alebo žijú na dlh (15 %), o 1 p. b., zároveň o rovnakú hodnotu (o 1 p. b.) vzrástol podiel domácností s vyrovnaným rozpočtom (36 %). Podiel tých, ktorí dokážu usporiť časť svojich príjmov sa medzimesačne nezmenil, ostal na úrovni 47 %.

Saldo bilancie príjmov a výdavkov domácností dosiahlo v júli po sezónnom očistení hodnotu 13,9. Oproti predchádzajúcemu mesiacu sa síce nezmenilo, v porovnaní s minulým rokom sa však zlepšilo o 3,6 p. b. Z pohľadu vývoja za posledný rok bola jeho hodnota najvyššia a výrazne sa vzdďaľuje od úrovne dlhodobého priemeru.

V. Sporenie občanov

V. 1. Podmienky na sporenie

Hodnotenia respondentov ohľadom **podmienok na sporenie v SR** sa v júli oproti júnu mierne zlepšili. Zvýšil sa podiel pozitívnych odpovedí (je vcelku vhodný čas na sporenie, 25 %) o 2 p. b., podiel negatívnych odpovedí (je vcelku nevhodný čas na sporenie, 61 %) sa medzimesačne nezmenil.

Sezónne očistené saldo podmienok na sporenie dosiahlo v júli hodnotu -26,9. V porovnaní s minulým mesiacom sa zlepšilo o 1,5 bodu, oproti situácii pred rokom o 9,8 bodu. Hodnota salda sa od februára tohto roku pozvoľna zlepšuje aj vzhľadom k dlhodobému priemeru.

V. 2. Očakávania úspor v domácnostiach

Názory respondentov ohľadom **očakávaní úspor v domácnostiach** sa v júli medzimesačne výraznejšie nezmenili. Podiel negatívnych odpovedí (vcelku neočakávajú

úspory, 56 %) sa znížil o 1 p. b., podiel kladných odpovedí (vcelku očakávajú úspory, 37 %), ostal nezmenený, na úrovni minulého mesiaca.

Saldo očakávaných úspor domácností (sezónne očistené) bolo v júli na úrovni -20,8. Oproti minulému mesiacu sa zlepšilo o 1,4 bodu, zlepšilo sa aj v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka, a to o 4 body. Jeho hodnota sa nachádza nad úrovňou dlhodobého priemeru.

VI. Spotrebiteľské úmysly domácností

VI. 1. Podmienky na veľké nákupy

Podmienky na veľké nákupy v SR boli podľa názorov respondentov v júli oproti júnú priaznivejšie. Podiel negatívnych odpovedí (nie je správny čas na veľké nákupy, 27 %) sa znížil o 4 p. b., naopak, vzrástol podiel neutrálnych odpovedí (nie je správny, ani nesprávny čas, 52 %) o 6 p. b. Úroveň pozitívnych odpovedí (je správny čas na veľké nákupy), sa medzimesačne nezmenila, už tretí mesiac sa drží na hodnote 9 %.

Sezónne očistené saldo podmienok na veľké nákupy sa po miernom zhoršení v predchádzajúcich dvoch mesiacoch v júli opäť zlepšilo. Aktuálna hodnota dosiahla -18,1, čo znamená zlepšenie oproti minulému mesiacu o 3,2 bodu a oproti minulému roku o 2,9 bodu. Hodnota salda je však aj naďalej pod úrovňou dlhodobého priemeru.

VI. 2. Plány domácností na veľké nákupy

Pri **plánoch domácností na veľké nákupy** boli v júli respondenti opatrnejší ako v predchádzajúcom mesiaci. Podiel domácností, ktoré mali v úmysle znížiť výdavky na nákup predmetov ako nábytok, elektrické spotrebiče, elektronika, atď. (40 %) sa síce medzimesačne nezmenil, klesol však podiel domácností, ktoré plánujú svoje výdavky v tomto smere zvýšiť (12 %), o 3 p. b. O rovnakú hodnotu (o 3 p. b.) pribudli domácnosti, ktoré plánujú minúť na veľké nákupy rovnako ako pred rokom (36 %).

Saldo plánov domácností na veľké nákupy (sezónne očistené) bolo v júli na úrovni -24, oproti minulému mesiacu sa zhoršilo o 2,7 bodu. Zlepšilo sa však oproti minulému roku o 1,7 bodu a pohybuje sa na úrovni dlhodobého priemeru.

VI. 3. Plány domácností na stavebné úpravy bývania

Nasledujúce investičné indikátory sa monitorujú raz za tri mesiace. Hodnotenia **plánov na stavebné úpravy bývania v nasledujúcich 12 mesiacoch** sa zmenili. O 3 p. b. klesol podiel tých, ktorí predstavujú väčšinu a nemajú v úmysle investovať v tejto oblasti (asi alebo určite nemajú v pláne realizovať stavebné úpravy bývania, 83 %), na úkor tých, ktorí takúto investíciu pripúšťajú (10 %).

Sezónne očistené saldo plánov na stavebné úpravy bývania bolo v júli na úrovni -66,8. Jeho hodnota sa oproti obdobiu pred troch mesiacov zlepšila o 4,5 bodu a k miernemu zlepšeniu došlo aj v porovnaní s minulým rokom, o 1,1 bodu. Aktuálna hodnota salda sa však aj naďalej nachádza výrazne pod úrovňou dlhodobého priemeru.

VI. 4. Plány domácností na kúpu alebo stavbu domu, bytu, chaty, chalupy

Stavbu alebo kúpu domu, bytu, chaty či chalupy v nasledujúcich 12 mesiacoch plánovalo v júli o 1 p. b. viac respondentov ako v apríli. Podiel opýtaných s takýmto zámerom

tvoril z celkového počtu len 3 %, väčšina respondentov (96 %) však v tejto oblasti „asi alebo určite neplánuje investičné aktivity“. Ich zastúpenie sa oproti minulému mesiacu nezmenilo.

Saldo plánov na stavbu alebo kúpu domu, bytu, chaty či chalupy nadobudlo v júli hodnotu -88,2. Oproti obdobiu pred troch mesiacov sa zlepšilo o 0,2 bodu, v porovnaní so situáciou pred roka o 1,7 bodu. Opäť sa tak mierne priblížilo k dlhodobému priemeru.

VI. 5. Plány domácností na kúpu auta

Podiel odpovedí týkajúcich sa **plánov na kúpu auta počas nasledujúcich 12 mesiacov** sa v júli oproti aprílu výraznejšie nezmenil. Zvýšil sa podiel negatívnych odpovedí, ktoré tvorili väčšinové zastúpenie, o 1 p. b. na 93 %. Podiel pozitívnych odpovedí ostal nezmenený na úrovni 5 %.

Saldo plánov na kúpu auta po sezónnom očistení malo v júli hodnotu -79,8. Medzikvartálne sa znížilo o 0,9 bodu a zaostávalo aj za obdobím minulého roku, o 2,5 bodu. Aktuálne sa nachádza tesne pod úrovňou dlhodobého priemeru.

VII. Indikátor spotrebiteľskej dôvery

VII. 1. Vývoj v SR

Na vyjadrenie spotrebiteľskej dôvery obyvateľov sa používa indikátor, ktorý sumarizuje z pätnástich sledovaných štyri otázky: očakávania vývoja celkovej hospodárskej situácie a nezamestnanosti v štáte a očakávania vývoja finančnej situácie a úspor domácností (nezamestnanosť vstupuje do priemeru s opačným znamienkom). Hodnoty príslušného indikátora sa pohybujú, rovnako ako saldá, v intervale od -100 do 100. V hodnote -100 je sústredený maximálny pesimizmus všetkých respondentov, hodnota 100 vyjadruje maximálny optimizmus všetkých respondentov.

Dôvera slovenských spotrebiteľov sa zvýšila aj v júli, medzimesačný nárast zaznamenala druhý mesiac po sebe. **Indikátor spotrebiteľskej dôvery** (sezónne upravený) vzrástol oproti predchádzajúcemu mesiacu o 2,4 bodu na úroveň -20,7. Spotrebitelia prejavili nárast dôvery pri všetkých štyroch zložkách indikátora. Optimistickejšie videli najmä vývoj celkovej hospodárskej situácie a vývoj nezamestnanosti. Priaznivejšie vnímali aj nastávajúci vývoj ich financií, a to celkovú finančnú situáciu domácností, a rovnako tak aj tvorbu úspor.

V porovnaní s obdobím pred troch mesiacov sa indikátor spotrebiteľskej dôvery výraznejšie nezmenil, zaznamenal len mierny nárast o 0,5 bodu. Respondenti pozitívnejšie hodnotili tri zo štyroch zložiek indikátora. Najväčší optimizmus prejavili pri predpokladanej tvorbe úspor. Priaznivejšie videli aj vývoj celkovej hospodárskej situácie na Slovensku, ako aj vývoj finančnej situácie ich domácností. Menej optimisticky vnímali len nezamestnanosť.

Spotrebiteľská atmosféra sa výrazne zlepšila v porovnaní s minulým rokom, aktuálna júlová hodnota bola oproti minulému roku vyššia o 8,1 bodu. Výrazne sa zvýšila dôvera v priaznivejší vývoj celkovej hospodárskej situácie. Optimistickejšie sa respondenti vyjadrili aj k otázkam týkajúcich sa financií ich domácností, jednak k celkovej finančnej situácii, ale aj k tvorbe úspor. Mierne pesimistickejšie však vnímali vývoj nezamestnanosti. Aktuálne je index spotrebiteľskej dôvery na úrovni dlhodobého priemeru, zaostáva len o 0,6 bodu.

Po sezónnej úprave mal v júli indikátor spotrebiteľskej dôvery zostavený Európskou komisiou hodnotu -19,7. Hodnoty sa líšia v dôsledku odlišného postupu zostavenia indikátora a úpravy časového radu o sezónne vplyvy.

VII. 2. Vývoj v EÚ

Spotrebiteľský barometer je súčasťou medzinárodného projektu harmonizovaných prieskumov, a preto možno výsledky krajín participujúcich na projekte porovnať. Nasledujúca tabuľka uvádza hodnoty indikátora spotrebiteľskej dôvery krajín EÚ. V tabuľke sú uverejnené údaje po sezónnej úprave.

V 25 členských štátoch EÚ, v rámci ktorých boli v júli 2023 uskutočnené prieskumy o náladách spotrebiteľov, prevládala na základe indikátora spotrebiteľskej dôvery nedôvera nad dôverou. Oproti aprílu sa rozpätie vyskytujúcich sa hodnôt zmenšilo zo 43,8 bodu na 34,2 bodu (interval od -35,3 do -1,1). Dôvera v ekonomiku svojej krajiny bola najmenšia medzi obyvateľmi Maďarska (-35,3), Slovinska (-32,1) a Estónska (-29,5). Najmenej negatívne hodnotenia boli zaznamenané v Litve (-1,1), Poľsku (-3,4) a v Dánsku (-5,2). V rebríčku krajín usporiadaných zostupne podľa hodnoty indikátora spotrebiteľskej dôvery, sa Slovensko (-19,7) umiestnilo na 18. mieste. Spotrebiteľská nálada Európskej únie ako celku sa v júli 2023 zlepšila. Hodnota indikátora na úrovni -16,1 bola lepšia o 1 bod ako pred mesiacom a o 2,7 bodu ako pred tromi mesiacmi. Indikátor spotrebiteľskej dôvery za Slovensko bol o 3,6 bodu horší ako bola jeho hodnota za Európsku úniu.

Zhrnutie

Dôvera slovenských spotrebiteľov sa zvýšila aj v júli, medzimesačný nárast zaznamenala druhý mesiac po sebe. **Indikátor spotrebiteľskej dôvery** (sezónne upravený) vzrástol oproti predchádzajúcemu mesiacu o 2,4 bodu na úroveň -20,7. Aktuálne je tak na úrovni dlhodobého priemeru, zaostáva len o 0,6 bodu.

Spotrebiteľia prejavili nárast optimizmu pri všetkých štyroch zložkách indikátora. Dôvera sa najviac zvýšila v očakávaný vývoj celkovej hospodárskej situácie a vo vývoj nezamestnanosti. Optimistickejšie videli aj nastávajúci vývoj ich financií, jednak celkovú finančnú situáciu domácností, a rovnako tak aj tvorbu úspor.

Spotrebiteľská atmosféra sa výrazne zlepšila aj v porovnaní s minulým rokom, aktuálna júlová hodnota bola vyššia o 8,1 bodu.

Oproti júnu boli respondenti optimistickejší pri desiatich z dvanástich mesačných sezónne očistených ukazovateľov. Najvýraznejšie sa zmiernili obavy z očakávaného vývoja spotrebiteľských cien (o 4,6 bodu), očakávanej celkovej hospodárskej situácie (o 4,1 bodu) a podstatne priaznivejšie hodnotili aj doterajší vývoj spotrebiteľských cien (o 4 body). Pozitívnejšie vnímali aj doterajšiu celkovú hospodársku situáciu (o 3,5 bodu), podmienky na veľké nákupy (o 3,2 bodu) a očakávaný vývoj nezamestnanosti (o 3 body). Zlepšilo sa aj posudzovanie a vyhliadky týkajúce sa finančnej stránky domácností, a to doterajšej finančnej situácii (o 1,8 bodu), podmienok na sporenie (o 1,5 bodu), ale aj budúcej finančnej situácie (o 1,4 bodu) a očakávaných úspor ich domácností (o 1,4 bodu). Negatívnejšie sa postavili len k plánom domácností na veľké nákupy (o 2,7 bodu). Bilancia príjmov a výdavkov domácností sa medzimesačne nezmenila.

Štvrťročné ukazovatele hodnotili respondenti pozitívnejšie v dvoch z troch prípadov. Zvýšili sa plány domácností na stavebné úpravy bývania (o 4,5 bodu) a viac respondentov plánuje aj stavbu alebo kúpu domu, bytu, chaty či chalupy (o 0,2 bodu). Klesol podiel tých, ktorí majú v pláne kúpu auta (o 0,9 bodu).

Podľa údajov Európskej komisie v rebríčku 27 štátov EÚ, s výnimkou Írska a Rumunska, usporiadaných podľa klesajúceho indikátora spotrebiteľskej dôvery sa v júli 2023 Slovensko s hodnotou -19,7 umiestnilo na 18. mieste a indikátor spotrebiteľskej dôvery za Slovensko bol o 3,6 bodu horší ako bola jeho hodnota za Európsku úniu.

Stručný prehľad výsledkov podľa percentuálnych podielov

Zisťovanie Spotrebiteľský barometer, ktoré sa uskutočnilo v júli 2023, mapovalo mienku občanov o hospodárskej situácii na Slovensku, zaoberalo sa sebareflexiou finančných pomerov domácností a priblížilo investičné zámery obyvateľstva. V prieskume sa dospelo k nasledujúcim zisteniam (dopočet do 100 % tvoria odpovede neviem posúdiť):

- **Doterajší vývoj hospodárskej situácie na Slovensku za posledných 12 mesiacov** hodnotili pozitívne 3 % respondentov. Podľa 78 % respondentov sa, naopak, zhoršil a ako nezmenený ho hodnotilo 15 % respondentov.
- Pozitívny **vývoj hospodárskej situácie na Slovensku v nasledujúcich 12 mesiacoch** očakávalo 10 % respondentov. Naopak, negatívny vývoj očakávalo 48 % respondentov a 31 % respondentov si myslelo, že hospodárska situácia zostane rovnaká.
- Pri hodnotení **vývoja spotrebiteľských cien za posledných 12 mesiacov** sa podľa 54 % respondentov ceny výrazne zvýšili a podľa 27 % respondentov sa ceny stredne zvýšili. Ďalších 16 % respondentov uviedlo, že sa ceny zvýšili len trochu. Názor, že sa ceny za posledný rok nezmenili malo 1 % respondentov a podľa menej ako 1 % sa ceny znížili.
- Ohľadom **vývoja spotrebiteľských cien na Slovensku v nasledujúcich 12 mesiacoch** 14 % respondentov očakávalo, že sa ceny budú zvyšovať rýchlejšie ako doteraz a 25 %, že sa ceny budú zvyšovať rovnakým tempom ako doteraz. Podľa 33 % respondentov sa ceny budú zvyšovať pomalšie ako doteraz a ďalších 11 % respondentov si myslelo, že ceny ostanú rovnaké. Zníženie cien očakávali 3 % respondentov.
- **Vývoj nezamestnanosti v nasledujúcich 12 mesiacoch** videlo pozitívne a očakávalo jej zníženie 13 % respondentov. Naopak, zvýšenie očakávalo 33 % respondentov. Podľa 40 % respondentov sa nezamestnanosť nezmení.
- Pri hodnotení **vývoja finančnej situácie domácnosti za posledných 12 mesiacov** zlepšenie svojej finančnej situácie zaznamenalo 15 % respondentov. Podľa 37 % sa ich finančná situácia zhoršila a ďalších 46 % respondentov sa vyjadrilo, že finančná situácia ich domácnosti zostala rovnaká.
- Pozitívny **vývoj finančnej situácie domácnosti v nasledujúcich 12 mesiacoch** očakávalo 11 % respondentov a naopak, jej zhoršenie predpokladalo 26 % respondentov. Podľa 53 % respondentov sa ich finančná situácia nezmení.
- V prípade **bilancie príjmov a výdavkov domácnosti** vykázalo 47 % respondentov kladnú bilanciu, čo znamená, že dokážu usporiť nejaké finančné prostriedky. Respondenti, ktorých výdavky presahujú príjmy, a vykázali tak zápornú bilanciu, predstavovali v zisťovaní 15 % podiel. Vyrovnanú bilanciu vykázalo 36 % respondentov.
- V prípade posúdenia **vhodného času na sporenie z pohľadu súčasnej hospodárskej situácie** sa 25 % respondentov vyjadrilo pozitívne, že je vhodný čas na sporenie, a naopak, 61 % respondentov zaujalo negatívne stanovisko.

- Ohľadom **očakávaných úspor v domácnosti** 37 % respondentov očakávalo nasporenie nejakých peňazí v nasledujúcich 12 mesiacoch a naproti tomu si 56 % respondentov nemyslelo, že počas nasledujúceho roka nasporí nejaké peniaze.
- Pri hodnotení **podmienok na veľké nákupy (nábytok, elektrické spotrebiče, elektronika, atď.)** si 9 % respondentov myslelo, že na to je vhodný čas. Naproti tomu 27 % respondentov vyjadrilo opačný názor a nemyslelo si, že je vhodný čas na veľké nákupy. Ďalších 52 % respondentov zvolilo neutrálnu odpoveď.
- Pri **plánoch domácnosti na veľké nákupy (nábytok, elektrické spotrebiče, elektronika, atď.)** 12 % respondentov očakávalo zvýšenie výdavkov v tomto smere a 40 % respondentov očakávalo, naopak, ich zníženie. Stabilizovaný vývoj (ani zvýšenie, ani zníženie výdavkov na veľké nákupy) očakávalo 36 % respondentov.
- **Plány na stavebné úpravy bývania v najbližších 12 mesiacoch** malo 13 % respondentov a naproti tomu, 83 % respondentov neplánovalo investície v tomto smere.
- **Kúpu alebo stavbu domu, bytu, chaty či chalupy v nasledujúcich 12 mesiacoch** plánovali 3 % respondentov a 96 % respondentov, naopak, investovať v tejto oblasti neplánovalo.
- **Úmysel kúpiť auto počas nasledujúcich 12 mesiacov** vyjadrilo 5 % respondentov. Naopak, 93 % respondentov nad kúpou auta neuvažovalo.